

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Kultury i Środków Przekazu (27.)
w dniu 4 października 2016 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Opinia komisji o petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (cd.) (P9-38/16)

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 33)

*(Posiedzeniu przewodniczą zastępca przewodniczącego
Czesław Ryszka oraz przewodniczący Jerzy Fedorowicz)*

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dzień dobry państwu.

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Tematem posiedzenia będzie opinia komisji o petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych.

Bardzo serdecznie witam gości zaproszonych na dzisiejsze posiedzenie komisji. Witam pana Grzegorza Latosa z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, z Komisji Heraldycznej. Witam pana Adama Pietruczę z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z Departamentu Dziedzictwa Kulturowego. Witam profesora Sławomira Górzyńskiego z Polskiego Towarzystwo Heraldycznego. Witam pana Leszka Rodziewicz z Rodowego Stowarzyszenia Rodziewiczów. Witam panią Danutę Antoszkiewicz z Kancelarii Senatu oraz panią Joannę Baranowską, również z Kancelarii Senatu.

Na początek proszę o przedstawienie treści petycji przez pracownika Działu Petycji i Korespondencji w Biurze Komunikacji Społecznej Kancelarii Senatu.

Główny Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Komunikacji Społecznej w Kancelarii Senatu Joanna Baranowska:

Dziękuję.

Joanna Baranowska, Dział Petycji i Korespondencji.

Petycja została wniesiona przez osobę indywidualną, pana Leszka Rodziewicza. Przedmiotem petycji jest zmiana ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej poprzez dodanie preambuły, w której zostaną podkreślone geneza oraz znaczenie barw i symboli narodowych, dodanie art. 6b, przywracającego Chorągiew Rzeczypospolitej Polskiej, oraz dodanie załącznika nr 6 – wzoru graficznego chorągwi.

Pragnę podkreślić, że autor petycji w sposób szczególny prosi o wprowadzenie chorągwi Rzeczypospolitej, gdyż jest to symbol niepodległej Polski, łączący w sobie II i III Rzeczpospolitą, a także jest to symbol głowy państwa.

Jeżeli chodzi o stan prawny dotyczący przedmiotu petycji, to ma on charakter historyczny. Chorągiew Rzeczypospolitej została ustanowiona w ustawie z 1919 r. w ustawie o godle i barwach. Chorągiew ta była godłem Rzeczypospolitej, przysługującym naczelnikowi państwa. Wspomniana ustawa przestała obowiązywać w 1928 r. Następnie chorągiew została przywołana w rozporządzeniu prezydenta Rzeczypospolitej z 1927 r., gdzie zostało wskazane, że Chorągiew Rzeczypospolitej przysługuje wyłącznie prezydentowi Rzeczypospolitej. Akt ten przestał obowiązywać w 1955 r. Obecnie prezydent Polski ma prawo do używania proporcja prezydenta Rzeczypospolitej, ustanowionego rozporządzeniem ministra obrony narodowej w 2009 r., i może to robić w trakcie uroczystości, świąt narodowych, państwowych i wojskowych z udziałem prezydenta.

Pragnę dodać, że petycja, którą przedstawiłam, była przedmiotem prac Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w lipcu 2016 r. Została wówczas przeprowadzona dyskusja i komisja podjęła decyzję o zasięgnięciu opinii Kancelarii Prezydenta. Taka opinia wpłynęła. Zostało w niej między innymi wskazane, że Kancelaria Prezydenta RP dostrzega potrzebę wznowienia działań zmierzających do uchwalenia nowej ustawy, kompleksowo regulującej zasady używania symboli państwowych Rzeczypospolitej, w tym także Chorągwi Rzeczypospolitej, że dostrzega potrzebę ustanowienia takiej ustawy. Opinia ta została przedstawiona na posiedzeniu komisji we wrześniu. Senatorowie przeprowadzili wówczas dyskusję i podjęli decyzję o tym, żeby zasięgnąć kolejnej opinii. Skierowali taką prośbę do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz do komisji kultury. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dziękuję bardzo.

Może przejdźmy do opinii.

Proszę o opinię Komisji Heraldycznej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Sekretarz Komisji Heraldycznej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Grzegorz Latos:

Grzegorz Latos, sekretarz Komisji Heraldycznej.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Komisja Heraldyczna jest ciałem, które zbiera się na posiedzeniach. Niestety, najbliższe posiedzenie Komisji Heraldycznej odbędzie się dopiero w przyszłym tygodniu. Tak że komisja nie miała jeszcze szansy zająć się treścią petycji. Niemniej jednak, tak jak zostało wspomniane w opinii Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, komisja już w 2004 r. zwracała uwagę na konieczność przywrócenia wspomnianego weksylium, wspomnianego znaku, z tym że miałyby się to odbywać w drodze kompleksowej nowelizacji przepisów dotyczących symboli Rzeczypospolitej Polskiej.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dziękuję bardzo.
(*Brak nagrania*)

Starszy Specjalista do spraw Podtrzymywania i Rozpowszechniania Tradycji Państwowej i Narodowej w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Adam Pietrucha:

Szanowni Państwo, ja zgadzam się z przedmówcą, że wspomniana ustawa wymaga więcej pracy. Do ministerstwa kultury spływają ostatnio liczne sygnały o na przykład niemożności wykorzystania godła w cyfrowej jakości. Mamy generalnie problem z księgą znaków. Ja wiem, że to nie jest temat związany z omawianą tu petycją, ale jest po prostu więcej kwestii do uregulowania, uaktualnienia we wspomnianej ustawie, które my, jako ministerstwo kultury, widzimy. I to też będzie zawarte w opinii dla przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, do 15 października. Dostaliśmy termin do 21 października i do połowy października wspomniana opinia będzie przygotowana.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Bardzo dziękuję.
Otwieram dyskusję i proszę senatorów o zabieranie głosu na wspomniany temat.
Proszę bardzo.

Senator Barbara Borys-Damięcka:

Ja nie tyle chciałam zabrać głos w dyskusji, ile w kontekście tego, co usłyszeliśmy... 2 liczące się instytucje, które poproszono o opinię, nie mogą jej na razie wystawić. Wydaje mi się więc, że słuszny byłby wniosek – i taki wniosek składam – żeby przełożyć posiedzenie zajmujące się wspomnianym tematem. Tak jak pan tutaj powiedział, że 15 października czy w okolicach 15 października, tak samo w ministerstwie kultury... Proponowałabym, aby

przełożyć naszą debatę na wspomniany temat, tak aby miała ona miejsce po odbytych posiedzeniach w obu instytucjach, w obu ministerstwach. Tak żebyśmy jednak mieli opinie tych 2 instytucji. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dziękuję bardzo.

Jest pierwszy głos, wniosek pani senator Barbary Borys-Damięckiej o odłożenie debaty na ten temat.

Może jeszcze ktoś z senatorów chce zabrać głos na ten temat?

(*Głosy z sali: Słuszny głos.*)

Słuszny głos.

Dobrze, Dziękuję bardzo.

Ale proponuję, skoro żeśmy się dzisiaj spotkali, żeby jednak wysłuchać pana Leszka Rodziewiczza ze Stowarzyszenia Rodu Rodziewiczów, którego inicjatywą jest omawiana dzisiaj zmiana w ustawie.

Bardzo proszę.

Przewodniczący Rodowego Stowarzyszenia Rodziewiczów Leszek Rodziewicz:

Panie i Panowie Senatorowie!

Sprawa, z którą wystąpiłem, nie jest sprawą nową. Tu powiedziano, że wystąpiono z nią już w 2004 r. Ale dalej nic nie procedowano. Obecnie moja petycja znajduje się w Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, czyli jest to początek procedowania, w wyniku którego ta petycja może, że tak powiem, zaistnieć w formie inicjatywy ustawodawczej Senatu. Do tej pory, od 2002 r., toczą boje i niestety jestem, że tak powiem, położony na łopatki. Ciągłe otrzymuję informacje, odpowiedzi, nie tylko z Kancelarii Prezydenta RP, w których się odrzuca... Może nie tyle odrzuca, ile poklepuje się mnie po ramieniu i mówi: oczywiście, dziękujemy za słuszne zwrócenie uwagi na zagadnienie reaktywowania Chorągwi Rzeczypospolitej – to jest odpowiedź z 2007 r. – ale w chwili obecnej nie podejmuje się żadnych działań. W 2008 r. odpowiedziano mi, że obecnie w Kancelarii Prezydenta prowadzone są wstępne konsultacje dotyczące powołania specjalnego zespołu do opracowania projektu nowej ustawy o symbolach państwowych, która zastąpiłaby obowiązującą dotychczas ustawę z 1980 r. W 2012 r., kiedy po raz pierwszy wystąpiłem do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji ze wspomnianym wnioskiem, odpowiedź była taka, że Kancelaria Prezydenta RP nie prowadzi obecnie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem stosownego projektu ustaw. I, proszę państwa, ten stan rzeczy trwa do tej pory. Moja inicjatywa jest jedyną inicjatywą, która zaistniała tutaj, w Senacie. I ona, ta inicjatywa z 2012 r., jak mi się wydaje, jakby zapoczątkowała lawinę powstępowania. Bo z jednej strony mamy dążenie do kompleksowego opracowania tej ustawy, a z drugiej strony mamy chęć – to znaczy moją inicjatywę – ażeby po prostu skrócić cały ten proces, do którego potrzeba heraldyków, weksylogologów, sfragistyków... No, może jeszcze i cyklistów.

Proszę państwa, podam przykłady. Ustawa, ta z 1980 r., była kilkakrotnie nowelizowana. W obwieszczeniu marszałka Senatu, który ujął wszystkie te nowelizacje w jednym akcie, znalazły się w zasadzie wszystkie kwestie, które dotyczą naszych symboli narodowych, poza jedną, tą najbardziej widoczną na pałacu prezydenckim, a mianowicie Chorągwią Rzeczypospolitej.

Dam przykłady proszę państwa. Ustanowienie Dnia Flagi, którego jestem pomysłodawcą i inicjatorem, a które zrealizował poseł Płonka... Przyjęcie nowelizacji w tej sprawie trwało 5 miesięcy. Ujęcie pieczęci państwowej jako symbolu państwowego – druk nr 3773 – też trwało 5 miesięcy. Przyjęcie nowelizacji ustawy dotyczącej używania symboli państwowych na stroju reprezentacji kraju lub stroju reprezentacji olimpijskiej – druk nr 80 – też trwało 5 miesięcy. To pytam, proszę państwa, pytam panie i panów senatorów: jak długo możemy być przez urzędników, że tak powiem, odsuwani od przywrócenia wspomnianego istotnego symbolu? Bo nie ma tu nikogo, kto by nie powiedział... i kto by zaprzeczył temu, że jest to po prostu symbol naszej suwerenności, symbol o prawie 800-letniej tradycji. Nie ma nikogo takiego. Tylko po prostu jest taki sposób: aha, poczekamy, ujednicimy, załatwimy... A poza mówieniem czegoś takiego przez różne instytucje nie ma żadnego działania, nie ma żadnego wystąpienia z wnioskiem, czegoś takiego, że robimy wystąpienie i będziemy procedować dalej. Moje wystąpienie jest jedynym w tej sprawie.

Nie wiem, czy państwa tutaj przekonałem. Ale uważam, że to jest wstyd dla parlamentarzystów i dla wszystkich ludzi, którzy uważają się za naszą elitę intelektualną, że od 26 lat ten symbol, który przywiózł Ryszard Kaczorowski... że ta chorągiew po prostu nie powiewa nad pałacem prezydenckim. Jest tylko gdzieś tam, tylko w kilku miejscach. Kto zajmował się tym tematem, wie jakie opory mieli Polonusi, przekazując wspomniany symbol Lechowi Wałęsie. Smutne to jest. Ja uważam, że to jest... Może użyję nieodpowiedniego określenia, ale to jest po prostu jakaś impotencja w działaniu. To tyle.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Bardzo panu dziękuję.

Faktycznie, musimy z pokorą przyznać, że do tej pory się nad wspomnianą kwestią nie pochyliliśmy. Ale dzisiaj, w czasie obrad komisji, są niestety głosy o niepodejmowanie... o wstrzymanie się z decyzją, dlatego że zarówno obydwie ministerstwa, jak i Kancelaria Senatu wypowiedziały się tak, jak się wypowiedziały. Dlatego proponuję głosowanie nad tym, żeby nie podejmować inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych, w zakresie postulatów wyrażonych w petycji.

Kto z państwa senatorów jest...

Senator Barbara Zdrojewska:

Przepraszam, Panie Przewodniczący. Odnośnie do głosowania... Panie Przewodniczący, to bardzo daleko idzie. Podejmujemy decyzję, że nie podejmujemy żadnej decyzji. Czyli odsyłamy tę... Prosiłabym legislatora... Czy jest?

Odsyłamy sprawę właściwie ad acta. A, jak rozumiem, intencją komisji było to, żebyśmy uzyskali szybką opinię z urzędów, to znaczy z obu ministerstw. Myślę, że może takie pismo z prośbą o szybką opinię na wspomniany temat... I wtedy się zastanowimy, czy podejmować decyzję bez opinii ministerstw – bo możemy to zrobić – czy też nie. Ja zwracam uwagę, że po tym pana wystąpieniu... Pamiętajmy o tym, że petycja jest szczególna ze względu na to, że właśnie Senat... Bardzo walczyliśmy o to, żeby to było. To jest jakaś ścieżka obywateli do tego, żeby mogli coś przeprowadzić przez parlament, bezpośrednio. I myślę, że... Przynajmniej spróbujmy zrobić w ten sposób, że poprosimy o pilną opinię ministerstw, które jeszcze nie wydały oficjalnej opinii. I wtedy po prostu podejmiemy decyzję na kolejnym posiedzeniu. Dziękuję. Ja tak uważam.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dziękuję pani Barbarze Zdrojewskiej.
Pan marszałek Czelej prosi o głos.

Senator Grzegorz Czelej:

Szanowni Państwo, komisja petycji wystąpiła do nas z prośbą o opinię. O ile wiem, my teraz nie mamy możliwości dalej prosić o opinię. Możemy jedynie, nie wiem, ogłosić przerwę czy wstrzymać się z podejmowaniem decyzji. Ale nie wiem, czy byłoby dobrym komunikatem to, że... Komunikat negatywny, że nie zajmujemy się wspomnianym tematem...

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Pan Hamerski.

Senator Jan Hamerski:

Ja, Panie Przewodniczący, popieram głos pani senator. Bo uważam, że intencją tego, co powiedziała pani senator Damięcka, było prawdopodobnie przełożenie obrad, do momentu pozyskania przez komisję opinii ministerstwa kultury i Komisji Heraldycznej. I kiedy te 2 opinie by były – bo właściwie tylko ich nam brakuje – wrócilibyśmy do tematu. A to sformułowanie, które padło... No, to tak wygląda, jak byśmy odrzucali.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Czyli bardziej przerwa niż decyzja negatywna.

Senator Barbara Borys-Damięcka:

Tak, bo... Jeżeli mogę... We wspomniany sposób zakłóciłibyśmy jednak porządek naszych obrad, ponieważ mój wniosek był pierwszy i powinien być poddany pod głosowanie. A mój wniosek dotyczył nie generalnie zamknięcia sprawy, tylko otrzymania opinii 2 instytucji, do których nasza komisja wystąpiła. Poprosiliśmy teraz o te opinie

i usłyszeliśmy informację, że mamy szansę otrzymać je po 15 października. To jest raptem za niecałe 2 tygodnie. Tak więc ja ponawiam swój wniosek. Widzę, że większość kolegów się z nim zgadza. A propozycja, którą pan przewodniczący tutaj wniósł, jest kompletnie odmienna i świadczy o zupełnie czym innym niż mój wniosek. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Czesław Ryszka:

Dziękuję, Pani Senator.

Rozumiem, że to jest jakby trzeci wniosek.

Mamy wnioski o podejmowanie inicjatywy, niepodejmowanie inicjatywy albo zaczekanie do czasu, aż będą...

(Senator Jerzy Fedorowicz: Przerwę.)

Przepraszam bardzo, ale Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji prosiła nas o wydanie opinii na temat tego, czy podejmujemy inicjatywę ustawodawczą, czy nie podejmujemy.

(Senator Jerzy Fedorowicz: Mogę zabrać głos?)

Tak.

*(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący
Jerzy Fedorowicz)*

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Ja oczywiście zapoznałem się dokładnie... I przepraszam, oczywiście to nie moja wina, samolot był zepsuty, byłem na lotnisku o 8.00.

W moim pojęciu... Skoro nie mamy precyzyjnej opinii tych...

(Głos z sali: Żadnej.)

Skoro nie mamy żadnej opinii, to naszym jedynym rozwiązaniem jest zrobienie przerwy i przełożenie na następne... I ja będę za tym głosował. Bo inaczej wyjdziemy na ludzi, którzy są nieprzygotowani. Tak że...

Jak jest w regulaminie? Czy w tym momencie, skoro ja już tu jestem, to ja już prowadzę obrady, czy w dalszym ciągu prowadzi...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To w takim razie ja zgłaszam taki wniosek i proszę o przegłosowanie tego wniosku. Czy ja muszę... Nie, nie muszę tego...

Proszę, Pani Mecenasa.

Kierownik Działu Petycji i Korespondencji w Biurze Komunikacji Społecznej w Kancelarii Senatu Danuta Antoszkiewicz:

Danuta Antoszkiewicz, kierownik Działu Petycji i Korespondencji.

Ja chciałabym tylko doprecyzować sytuację, w jakiej w tej chwili mogą procedować komisje, do których Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji zwraca się o opinie. Dokładnie w dziale Xa Regulaminu Senatu, w art. 90c, jest powiedziane, że Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji może zwrócić się do innej komisji o wyrażenie opinii o rozpatrywanej petycji. To ma być opinia co do celowości podjęcia prac, prowadzenia działań. Niemniej jednak w gestii Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji zostaje decyzja, czy będzie podjęta praca nad przygotowaniem projektu realizującego postulat petycji.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Rozumiem. Ale oznacza to również, że my nie możemy wyrazić opinii, jeżeli nie mamy dokładnego materiału. W związku z tym są 2 możliwości: albo przekazujemy komisji praw człowieka opinię, że nie możemy wyrazić opinii, co jest nonsensem, albo robimy tak, jak mówię: zarządzamy przerwę i ta przerwa będzie do... Kiedy jest następne nasze posiedzenie?

Senator Barbara Borys-Damięcka:

Przepraszam, Panie Przewodniczący. Przed pana przyjęciem ja zgłosiłam taki wniosek. I proszę o przegłosowanie tego wniosku. Przecież ja zgłosiłam taki wniosek, o przełożenie w oczekiwaniu na otrzymanie opinii z 2 resortów. I pan przewodniczący, prowadzący obrady, jakoś nie chce tego wniosku przegłosować, tylko proponuje nam zupełnie inne sformułowanie. Tak więc przegłosujemy najpierw mój wniosek.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

W takim razie proszę o przegłosowanie wniosku pani senator Barbary Borys-Damięckiej.

Kto jest za? (9)

(Głos z sali: Do momentu uzyskania...)

Tak, do momentu uzyskania opinii.

Jednogłośnie.

Dziękuję bardzo.

Zawiadomię państwa o następnym posiedzeniu komisji, na którym będziemy rozpatrywać wspomniany punkt. To będzie za dwa tygodnie, będzie to drugi punkt naszego porządku.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 13 minut 55)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii